

KAVEINGA KI TE PEAPA ‘ĀPI’I TUA-RUA TEITEI NCEA

NEW ZEALAND **QUALIFICATIONS** AUTHORITY
MANA TOHU MĀTAURANGA O AOTEAROA

QUALIFY FOR THE FUTURE WORLD
KIA NOHO TAKATŪ KI TŌ ĀMUA AO!

Au ‘Akapapa’anga

NCEA – te au tu’anga ngō’ie	1
Rauka’anga mai ō te peapa ‘āpi’i tua-rua NCEA	3
Vāito’anga	7
Au ‘akairo tūranga Taka’inga Teitei	9
Peapa ‘Āpi’i tua-rua ‘Akairo Tūranga Teitei nō te ‘Akaō iā koe ki te ‘Āpi’i tua-toru	10
Peapa ‘Āpi’i ‘akairo tūranga Teitei Rava Atu ‘i Nū Tirēni ma te tūtaki-kore	11
Tu’anga ‘Āpi’i nō te ‘Akamātūtū atu ‘i te Ara nō te ‘āpi’i, terēni’anga ē te kimi ngā’i ‘Anga’anga Moni	12
Au ‘apinga Pu’apinga ei tauturu ‘i te ‘āpi’i’anga	13

Tōku Nūmero Rētita nō tōku au peapa ‘āpi’i (NSN):

Ka rauka ‘i tā’au ‘āpi’i ‘i te ‘akakite atu kiā koe, ‘i tō’ou nūmero retita (NSN).

Ka tā’anga’anga koe ‘i teia nūmero ei rētita iā koe ki runga ‘i te kupenga roro-uira ā te NZQA, kia kite koe ‘i tā’au Māka ē te tūranga ‘akairo tei rauka ‘iā koe.

Nō te ‘akaō atu ‘iā koe ki roto, ‘i tōto atu ‘i te kupenga roro-uira ā te NZQA www.nzqa.govt.nz ē otī taomī atu ‘i te pitopito ‘login’ ‘i runga rava, ‘i te ‘ope ‘i te tua-katau.

NCEA – te au tu'anga ngō'ie

Te aite'anga ō te NCEA, koia 'oki ko te Peapa 'Akairo – 'Āpi'i Tua-Rua ō teia Pātireia.. Ko te peapa 'akairo teia nō te au tamariki 'āpi'i tua-rua 'i roto 'i te au pupu mama'ata, ē te rauka nei te reira 'i roto 'i te takā'inga 1, 2 ē te 3, 'i runga 'i te au Tūranga Peapa 'Akairo-Teitei Nū Tirēni (NZQF).

Tāmou'anga 'Āpi'i mei roto mai 'i ngā tu'anga ē rua, te 'Akapapa'anga 'Āpi'i ō Nū Tirēni ē te tu'anga, Te Matauranga ū Aotearoa, ē riro ana teia 'i te piri ki roto 'i te 'akamātūtū'anga 'i te peapa NCEA ē pērā katoa te Peapa 'Āpi'i tua-rua 'Akairo Tūranga Teitei nō te 'Akoā 'iā koe ki te 'Āpi'i tua-toru. Ko te NCEA nā te kātoatoa te reira, mē ka 'inangaro koe 'i te rave 'i tēta'i 'āpi'i'anga ma te terēnī'anga 'i roto 'i tēta'i ngā'i 'anga'anga, 'aere ki te 'āpi'i tua-toru, mē kore kua papa koe 'i te 'aere 'anga'anga moni mē 'akaruke koe 'i te 'āpi'i.

Ko te Tu'anga Tūranga Mana 'Aka'aere ō te au Peapa 'Āpi'i Teitei 'i Nū Tirēni (NZQA):

- nā rātou ē 'akateretere ana 'i te au Tūranga Peapa 'Akairo-Teitei Nū Tirēni (NZQF)
- nā rātou ē ōronga ana 'i te Peapa 'āpi'i tua-rua NCEA
- 'akapāpū'anga tūranga teitei rava nō te au putuputu'anga 'āpi'i ōronga'anga tauturu, kāre rātou 'i te 'āpi'i tua-toru
- ko rātou katoa tei 'akataka'ia ei 'akatanotano 'i te au peapa 'akairo ē te au tūranga-taka'inga tei anoano'ia nō tēta'i au tu'anga 'āpi'i.

Parāni'anga 'i tā'au 'āpi'i

Ko te au tu'anga 'āpi'i tā'au ka 'iki 'i te tuātau iā koe 'i te 'āpi'i, ka ū te reira ki runga 'i tā'au kā rave mē 'akaruke koe 'i te 'āpi'i. Au tu'anga 'Āpi'i Science, Technology, Engineering, ē te Mathematics (STEM) e pērā katoa te 'āpi'i Reo Papa'a ē te/mē kore Te Reo Māori Nū Tirēni, ka 'ākatau'era te reira 'i tā'au au 'iki'anga nō tēta'i au tu'anga 'anga'anga tūkētūkē 'e mānganui. E mānganui uātu rāi te au tu'anga 'āpi'i ē vā 'ua nei. Ei tauturu iā koe nō te tamou'anga 'āpi'i kia rauka tō'ou peapa NCEA.

Mē kāre 'i pāpū iā koe ē, ea'a tā'au tu'anga 'āpi'i kā rave, e mea meitaki ake kia komakoma atu koe ki tō'ou au pū'āpi'i 'i roto 'i te au tu'anga 'āpi'i ē te au pū'āpi'i 'akateretere 'i te au pupu 'āpi'i ka rauka ia rātou 'i te pau 'i tā'au au ui'anga nō runga 'i te NCEA ē te tauturu katoa iā koe 'i te parāni'i tā'au 'āpi'i kia rauka tā'au au umuumu'anga nō'ou 'uaorāi.

Rauka'anga mai ō te peapa 'āpi'i tua-rua NCEA

Au Taka'inga

Ka 'ōronga atu te NCEA Taka'inga 1 kiā koe 'i tēta'i Tango mātūtū ō te au karape ē te kite te ka rauka 'iā koe 'i te 'akama'ata atu.

Ko te peapa 'āpi'i NCEA Taka'inga 2 tē ka anoano'ia nō tēta'i au 'anga'anga ē te au porokarāmu 'āpi'i tua-toru.

Ko te peapa 'āpi'i NCEA Taka'inga 3, e pērā katoa te peapa 'āpi'i tua-rua 'Akairo Tūranga Teitei nō te 'Akaō iā koe ki te 'āpi'i tua-toru (UE) tā'au ka anoano nō te 'ākaō atu 'iā koe ki te au 'āpi'i tua-toru e pērā ki te au porokarāmu i roto 'i te au 'āpi'i tua-toru.

Ko te ma'ata'anga ū te au tamariki 'āpi'i tua-rua 'i roto 'i te pupu 11, e 'akamata ana rātou 'i te Taka'inga 1

ō te NCEA, ma te neke atu ki runga 'i te Taka'inga 2 'i roto 'i te pupu 12 ē te Taka'inga 3 'i roto 'i te pupu 13. Kāre 'i te mea ūmene te tāmou 'āpi'i, 'i roto 'i te au taka'inga tūkētūkē, ka āru te reira nā runga 'i tā'au porokarāmu 'āpi'i e tāmou ra. 'Ākara'anga, ka rauka 'i te au tamariki 'āpi'i tua-rua 'i roto 'i te pupu 12 'i te rave 'i te ma'ata'anga ū tā rātou tāmou'anga 'āpi'i 'i te Taka'inga 2, 'inārā 'akamata 'i tēta'i tu'anga tāmou'anga 'āpi'i 'ōu 'i te Taka'inga 1 mē kore rave 'i tēta'i tāmou'anga 'āpi'i 'i te Taka'inga 3 nō te mea, e meitaki rātou 'i te rave 'i te reira.

Ka rauka 'iā koe 'i te 'akamata 'i tā'au tāmou'anga 'āpi'i ū te Taka'inga 2 NCEA'i mua ake 'i te Taka'inga 1 NCEA.

'Ākara atu 'i te vītiō nō te 'akamarama'anga ē, ka 'akapē'ea te NCEA mē 'anga'anga, 'i runga 'i te:

www.nzqa.govt.nz/ncea/understanding-ncea/how-ncea-works/video/

Au Kai ē te au tu’anga tūranga ‘āpi’i

Ka anoano’ia kia rauka ‘iā koe ē 80 kai e rauka ei ‘iā koe tō’ou peapa ‘āpi’i tua-rua NCEA Taka’inga 1, 2 mē kore 3. Ka rauka ‘iā koe teia au kai, nā roto ‘i te vāito’anga ‘i te au tu’anga tūranga ‘āpi’i tā’au ē tāmou nei. Ka vāito te au tu’anga tūranga ‘āpi’i ‘i te au kite ē te au karape tūkētūkē ‘i roto ‘i te au tamariki ‘āpi’i. Ka anoano pa’a tēta’i au tu’anga tūranga ‘āpi’i ‘iā koe ‘i te ‘ākarakara matatio ‘i tēta’i tātā’anga, ka anoano’ia koe kia tu ‘i tēta’i kōrero’anga, mē kore ‘akapu’apinga ‘i tēta’i kimikimi’anga pu’apinga i roto i tēta’i au tu’anga tūranga ‘āpi’i. Tei roto katoa ‘i te au tu’anga tūranga ‘āpi’i e vāi nei tē au tu’anga tūranga ‘āpi’i Mātauranga Māori tei ‘akataka’ia ‘ei ‘akaāri mai ‘i te (Kite ō te ao Māori). Nā te au ‘Āpi’i e ‘akapāpū mai ē, e’aa te au tu’anga ‘āpi’i tā rātou kā ‘āpi’i, ē ko tē’ea te au tu’anga tūranga ‘āpi’i kā ‘akavā’ia ‘i roto ‘i te reira au tu’anga ‘āpi’i.

Ka rauka ‘iā koe te au kai, nā roto ‘i te ‘akaāri’anga mai ē kua kite koe ‘i tēta’i ‘apinga mē kore ra, kā rauka ‘iā koe ‘i te rave ‘i tēta’i ‘apinga. ‘Ākara’anga, te tu’anga tūranga ‘āpi’i Taka’inga 1 ‘Ko te kimikimi’anga ‘i te pa’u’anga ‘i roto ‘i te tu’anga ‘āpi’i nūmero Algebra, ka ‘ōronga mai te reira kiā koe ē (‘ā) 4 kai, mē vāito ‘ia koe nā roto ‘i te tā’anga’anga’anga ‘i te reira tu’anga tūranga ‘āpi’i ē, ka rauka ‘iā koe ‘i te ‘akaāri mai ē, kua mou ‘iā koe te reira karape. Ka rauka katoa ‘iā koe te au kai, mei roto mai ‘i tēta’i au rave’anga ‘āpi’i ‘i va’o ake ‘i te ‘are ‘āpi’i. ‘Ākara’anga, tiki’anga ‘i tā’au raitini ‘aka’oro, ‘akaotī’anga ‘i tēta’i porokarāmu ‘anga’anga mē kore ‘āpi’i, mē kore ‘āpi’i’anga nā roto ‘i tēta’i ngā’i terēni’anga ‘anga’anga tākakē, ka rauka katoa ‘i te reia te tauturu ‘iā koe kia rauka tēta’i au kai nā’au.

1

Kia rauka te peapa ‘āpi’i tua-rua NCEA Taka’inga 1, Ka anoano koe ē:

- 60 ‘i te Taka’inga 1 mē kore ‘i runga ake, e pērā e
- 10 kai nō te tu’anga ‘āpi’i Tātā,Tatau, Tuatua ē te ‘Akarongorongo (Literacy)
- 10 kai nō te tu’anga ‘āpi’i nūmero (Tātā, Vāito, Tārē) – Numeracy.

2

Kia rauka te peapa ‘āpi’i tua-rua NCEA Taka’inga 2, Ka anoano koe ē:

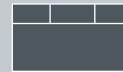
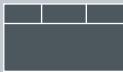
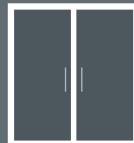
- 60 ‘i te Taka’inga 2 mē kore ‘i runga ake, e pērā e
- 20 kai ‘i tēta’i ‘uātu taka’inga, e pērā katoa kia rauka
- Te tu’anga kai nō te tu’anga ‘āpi’i Tātā, Tatau, Tuatua, ē te ‘Akarogorongo ē te tu’anga ‘āpi’i nūmero (Tātā, Vāito, Tārē) ‘i te Taka’inga 1.

3

Kia rauka te peapa ‘āpi’i tua-rua NCEA Taka’inga 3, Ka anoano koe ē:

- 60 kai ‘i te Taka’inga 3 mē kore ‘i runga ake, e pērā e
- 20 kai ‘i te Taka’inga 2 mē kore ‘i runga ake, e pērā katoa kia rauka
- Te tu’anga kai nō te tu’anga ‘āpi’i Tātā, Tatau, Tuatua, ē te ‘Akarogorongo ē te tu’anga ‘āpi’i nūmero (Tātā, Vāito, Tārē) ‘i te Taka’inga 1.

Ka 'ōronga atu tā'au 'Āpi'i
 'i te au tu'anga 'āpi'i kia rauka
 te peapa 'āpi'i tua-rua NCEA
 'i te Takainga 1, 2, mē kore 3

AU TU'ANGA 'ĀPI'I

Kua 'anga'ia te au
 tu'anga tūranga
 'āpi'i nō te au tu'anga
 'āpi'i tātakita'i

REO PAPA'Ā 'Anga mai 'i
 tēta'i tātā'anga
 'i va'o ake 'i te
 tūranga ta'uunga
 (90052) + 'Anga mai 'i
 tēta'i tātā'anga
 tūranga ta'uunga
 (90053) + Ma'ani 'i tēta'i
 tātā'anga
 'akatūtū'ia
 (90855)

TU'ANGA TŪRANGA 'ĀPI'I

Ko te au tu'anga tūranga
 'āpi'i tātakita'i e nūmero
 kai tōna tei 'akataka'ia

'Anga 'i tēta'i
 Tātā'anga 'Akatūtū'ia
 (90855) = • • •

TE AU KAI

Ka tārē 'ia atu te au kai
 Kia rauka te peapa 'āpi'i
 NCEA 'i te Taka'inga 1,
 2 mē kore 3

Kia rauka katoa iā koe te
 tu'anga kai nō te tu'anga
 'āpi'i Tātā, Tatau, Tuatua,
 'Akarongorongo ē te
 tu'anga 'āpi'i nūmero
 (Tātā, Vāito, Tārē) 'i te
 Taka'inga 1 e rauka ei iā
 koe te Taka'inga 2 ē te 3

TAKA'INGA 1

E 80 kai

60 kai 'i te Taka'inga 1 mē kore
 'i runga ake, e pērā e

+10 kai nō te tu'anga 'āpi'i
 Tātā, Tatau, Tuatua ē te
 'Akarongorongo (Literacy).
 +10 kai nō te tu'anga 'āpi'i nūmero
 (Tātā, Vāito, Tārē) – Numeracy.

TAKA'INGA 2

E 80 kai

60 kai 'i te Taka'inga 2 mē
 kore 'i runga ake, e pērā e

+20 kai 'i tēta'i uātu taka'inga

TAKA'INGA 3

E 80 kai

60 kai 'i te Taka'inga 3 mē kore
 'i runga ake, e pērā e

+20 kai 'i te Taka'inga 2 mē
 kore 'i runga ake

Au kai nō te tu'anga 'āpi'i Tātā, Tatau, Tuatua, ē te 'Akarongorongo (Literacy) ē te tu'anga 'āpi'i nūmero (Tātā, Vāito, Tārē)-Numeracy

Ka anoano'ia kia rauka 'iā koe tēta'i mā'ata'anga kai e 10 nō te au karape 'i roto 'i te tu'anga 'āpi'i (tatau, tātā, tuatua, ē te 'akarongorongo) e pēra katoa e 10 kai nō te au karape 'i roto 'i te tu'anga 'āpi'i nūmero (nūmero, vāito tāre mē kore tēta'i au karape kē atu), e rauka ei iā koe te au tika'inga tātakita'i ō te NCEA. Ē ta'i rāi taime tē kā anoano'ia kia rauka 'iā koe teia au kai, kua rauka takere ana 'iā koe tei anoano'ia nō te NCEA 'i te au Taka'inga 1, 2 ē te 3.

E ma'ata te au tu'anga tūranga 'āpi'i tē kā 'akatika iā koe 'i te 'aka'ari mai 'i tō'ou karape 'i roto 'i te tu'anga 'āpi'i (tatau, tātā, tuatua, 'akarongorongo) e te tu'anga 'āpi'i nūmero. Ka rauka te reira 'i te 'akaotī 'i roto 'i tēta'i au tu'anga 'āpi'i tūkētūkē nā roto 'i te tu'anga tūranga vāito'anga mē kore au pupu tūranga 'āpi'i 'akataka'ia (achievement and unit standards, 'akamārama'ia 'i runga 'i te kapi ka āru mai). Mē kāre 'i pāpū 'iā koe ē, ko tē ea tā'au tu'anga tūranga 'āpi'i ka rave koe e rauka mai ei tā'au kai nō te tu'anga 'āpi'i (tatau, tātā, tuatua, 'akarongorongo) e te tu'anga 'āpi'i nūmero, komakoma atu ki tā'au 'Āpi'i.

Vāito'anga

Ko te 'āpi'i tā'au ka 'ōronga atu nō te vāito'anga ka rave'ia te vaito'anga ki roto mē kore ki va'o ake 'i te 'Āpi'i.

Ko te vāito'anga ki roto, koia 'oki mē vāito'ia tā'au 'āpi'i ē te au pū'āpi'i 'i kō 'i tā'au 'Āpi'i mei te muā mata'iti atu ki te 'openga.

Ko te Vāito'anga ki Va'o, koia 'oki mē vāito'ia tā'au 'āpi'i ē te NZQA. Kā ō katoa ki roto te vāito'anga nō tā'au au tārērē-ō-te-'openga mata'iti, Vāito'anga tu'anga 'āpi'i Número Common Task (MCAT), e pērā katoa te au putunga 'āpi'i nō tēta'i au tu'anga 'āpi'i – 'ākara'anga Visual Arts ē te Technology.

E rua tū tu'anga tūranga 'āpi'i, te ka rauka 'i te vāito 'i tā'au tūranga 'āpi'i, unit standards ē te achievement standards.

Ko te au Unit Standards e vāito 'ia ana te reira ki roto, ka vāito te reira 'i te tū karape. Achievement standards ka rauka te reira 'i te vāito ki roto ē ki va'o.

Ka 'akaari mai tā'au tūranga māka ē, ea'a te meitaki 'i te tū 'ō tā'au 'akaot'i'anga 'i te tu'anga tūranga 'āpi'i.

E 'ā tū tūranga māka:

N

Kāre 'i rauka (N) nō tei kore 'i rauka te tūranga ō te tu'anga tūranga 'āpi'i

A

Kua rauka (A) nō tei rauka te tūranga ō te tu'anga tūranga 'āpi'i

M

Kua rauka ma te tūranga teitei (M) nō tei rauka te tūranga teitei ō te tu'anga tūranga 'āpi'i

E

Kua rauka ma te tūranga teitei rava atu (E) nō tei rauka te tūrabga teitei rava atu ō te tu'anga tūranga 'āpi'i

Au Tārērē'anga

'Aere mai 'i roto 'ia Noema ē Tītema 'i te au Mata'iti kātoatoa, ē rave 'ia ana te tārērē NCEA. Ko teia te tuātau e vāito 'ia ei koe taeria atu ki te toru tū tūranga vāito'anga 'āpi'i ki va'o, 'i roto 'i tēta'i tu'anga e toru ora te roa, nō te tu'anga 'āpi'i 'okota'i.

Ka tuku'ia mai te tuatua 'openga ō te tārērē 'i roto tikai 'i te marama Tiānuare- tēta'i taime 'ua 'i rotopū 'i te marama, ē ka Rauka 'iā koe 'i te 'ākara atu 'i tā'au māka 'openga ō te NCEA ē te au peapa 'āpi'i teitei ki runga 'i te kupenga roro-uira ā te NZQA.

Au Tārērē'anga Roro-uira

Kua 'aka'ārāvei mai te NZQA 'i te tu'anga 'iki'anga ō te Tārērē nā runga 'i te roro-uira 'ei 'akaāta mai, 'i te tū ō tā'au rave kāpiti'anga 'i tā'au 'āpi'i ki teanei ao. E ma'ata te au 'Āpi'i ē 'ōronga nei 'i te 'iki'anga kia rave'ia tēta'i au tārērē nā runga 'i te 'ātui roro-uira, nā roto 'i te tā'anga'anga'anga 'i te roro-uira mē kore roro-uira apaipai.

Ka rauka 'i te au 'Āpi'i 'i te 'iki kia piri atu ki roto 'i te NCEA 'i runga 'i te 'ātui-roro-uira mē papa rātou, ē me ka piri tā'au 'Āpi'i ki roto Nā'au te 'iki'anga ē, me ka tā'anga'anga 'i te pēni ē te peapa mē e roro-uira nō Tā'au tārērē. Ka rave koe 'i ta'ua tārērē rāi noātu ē ko tē'ea tā'au rāvenga kā 'iki koe.

Me ka rave koe 'i te tārērē 'i runga 'i te 'ātui-roro-uira, ka 'anga'anga kāpiti tā'au 'Āpi'i kiā koe 'ei 'akapāpū ē, e 'apinga tā'au 'ei tā'anga'anga ē kā tano tōna tūranga, ē e au tu'anga 'āpi'i raverave tēta'i ei 'akamātau 'iā koe 'uaorāi ki tōna tā'anga'anga'anga.

Au 'akairo tūranga Taka'inga Teitei

Ei 'akaāri mai 'i te tūranga taka'inga teitei tei rauka, 'e tauta pakari koe kia rauka te 'akairo tūranga taka'inga teitei nō tā'au au tu'anga 'āpi'i ē te peapa 'āpi'i teitei NCEA. E rua tū 'akairo taka'inga teitei: 'Akairo Teitei 'i roto 'i te tu'anga 'āpi'i ē te 'akairo teitei 'i roto 'i te peapa 'akairo ō te 'āpi'i.

Ōronga'anga 'akairo taka'inga teitei 'i roto 'i te tu'anga 'āpi'i

Ka 'akaāri mai te 'akairo teitei 'i te kite karape teitei tei umumu'ia ē tei rauka 'i roto 'i tēta'i tu'anga 'āpi'i mē kore au tu'anga 'āpi'i.

Mē rauka 'iā koe ē 14 mē kore mā'ata atu te au kai 'i te Taka'inga Teitei (mē kore kā'iro te Taka'inga Teitei ē te Taka'inga Teitei Rava Atu) 'i roto 'i tēta'i tu'anga 'āpi'i, 'i roto 'i te mata'iti 'okota'i, ka 'ōronga'ia kiā koe, te 'akairo Takainga Teitei, nō terā tu'anga 'āpi'i. 'Ākara'anga, mē rauka 'iā koe ē 14 mē kore ma'ata atu te au kai 'i te Taka'inga Teitei'i roto 'i tā'au tu'anga 'āpi'i Māori Kūki 'Āirani, ka 'ōronga'ia atu kiā koe te 'akairo Taka'inga Teitei nō te tu'anga 'āpi'i Māori Kūki 'Āirani.

Mē rauka 'iā koe ē 14 mē kore mā'ata atu te au kai 'i te Taka'inga Teitei Rava Atu 'i roto 'i tēta'i tu'anga 'āpi'i, 'i roto 'i te mata'iti 'okota'i, ka 'ōronga'ia kiā koe, te 'akairo Takainga Teitei Rava Atu nō terā tu'anga 'āpi'i.

Kia rauka 'i te 'ōronga 'i te 'akairo teitei, 'i roto 'i te ma'ata'anga ō te au tu'anga 'āpi'i, ka anoano'ia Kia rauka 'iā koe ē toru au kai Nō roto mai 'i te vāito'anga o roto ē, e toru Nō roto mai 'i te au vāito'anga o va'o. Māri 'ua Ko te au tu'anga 'āpi'i 'Akamātūtū Kōpapa, 'Āpi'i 'Ākono'anga Tapu ē te Visual Arts.

Kāre ē Tūranga 'akairo teitei 'i te au tu'anga 'āpi'i tātakita'i i te katoa'anga ō te au tu'anga 'āpi'i, na tā'au 'āpi'i ē 'akapapa 'i te au tu'anga 'āpi'i. Nā rātou e 'akapāpū ē, ko tē'ea te au tu'anga tūranga taka'inga ka vāito 'i roto 'i te tu'anga 'āpi'i.

Ōronga'anga 'akairo teitei 'i roto 'i te peapa 'akairo 'āpi'i

Ka 'akaāri mai te 'akairo teitei 'i te kite karape teitei tei umumu'ia ē tei rauka 'i roto 'i te peapa 'āpi'i.

Mē rauka iā koe ē 50 mē kore ma'ata atu te au kai 'i te Taka'inga Teitei Rava Atu 'i te tūranga taka'inga ō te peapa 'akairo 'āpi'i mē kore 'i runga atu, ka 'ōronga'ia ki tō'ou peapa 'akairo NCEA te tūranga 'akairo Taka'inga Teitei Rava Atu.

Mē rauka iā koe ē 50 mē kore ma'ata atu te au kai 'i te Taka'inga Teitei 'i te tūranga taka'inga ō te peapa 'akairo 'āpi'i mē kore 'i runga atu, mē kore mē rauka 'iā koe ē 50 mē kore mā'ata atu te au kai 'i te tūranga 'akā'iro ō te Taka'inga Teitei ē te Taka'inga Teitei Rava Atu, ka 'ōronga'ia ki tō'ou peapa 'akairo NCEA te tūranga 'akairo Taka'inga Teitei.

Te Au Kai nō te rauka'anga mai ō te peapa 'akairo NCEA (Taka'inga 1, 2 ē te 3) ka rauka te reira 'i te rave 'i runga ake 'i te ta'i mata'iti.

Peapa ‘Āpi’i tua-rua ‘Akairo Tūranga Teitei nō te ‘Akaō iā koe ki te ‘Āpi’i tua-toru

Ko te University Entrance (UE) te tūrabga taka’inga nō te ‘aere atu ki te ‘āpi’i tua-toru ‘i Nū Tirēni. Kia rauka iā koe te UE, ka anoano’ia kia rauka iā koe teia au tūranga ‘i raro nei:

- NCEA Taka’inga 3
- E 14 kai ‘i roto ‘i te au tū’anga ‘āpi’i tei ‘akatika’ia ‘i te Taka’inga 3.
- UE Literacy – E 10 kai ‘i te Taka’inga 2 Mē kore ‘i runga ake, tei rauka nā roto ‘i te
 - 5 kai ‘i roto ‘i te tu’anga ‘āpi’i ō te tatau
 - 5 kai ‘i roto ‘i te tu’anga ‘āpi’i ō te tātā.
- UE ō te Número – 10 kai ‘i Te Taka’inga 1 mē kore ‘i runga ake (‘āiteite ki te Tūranga ka anoano’ia nō te tu’anga ‘āpi’i número ō te NCEA).

‘Ākara ‘i te kupenga roro-uira ā te NCEA nō te Peapa ‘akapapa’anga nō te au tu’anga ‘āpi’i tei ‘akatika’ia.

‘Ākara ‘i te kupenga roro-uira ā te NCEA nō te Peapa ‘akapapa’anga nō te au tu’anga tūranga ‘āpi’i, tei rauka tei anoano’ia: www.nzqa.govt.nz/ue

‘E au anoano’anga katoa tā te au ‘āpi’i tua-toru Nō te ‘akatika’anga kia ‘akaō ki roto ‘i te au porōkarāmu. ‘Ākarakara atu ki te au ‘āpi’i tua-toru, tā’au e anoano nei ‘i te tomo atu ki roto ē ‘ea’ā tā rātou au ‘akatika’anga.

Ko te ‘Akapapa’anga ‘Āpi’i ō Nū Tirēni ē te Mātauranga ō Aotearoa (te ‘akapapa’anga ‘āpi’i Māori) ka turu katoa rāuā ki te tūranga ‘āpi’i NCEA ē te University Entrance.

‘E ‘ōronga ‘ia ana te Peapa University Entrance ‘i roto ‘ia Tiānuare.

‘Āpi’i Tūtaki-kore

Mānakonako nei nō te ‘āpi’i atu ‘i tēta’i tu’anga ‘anga’anga tinamou, rave ‘i tēta’i terēni’anga mē kore tāmou’anga ‘āpi’i ‘i kō ‘i te ‘āpi’i tua-toru, mē kore ngā’i terēni’anga? Ka rauka pa’a teta’i tu’anga moni tauturu ‘i te tūtaki ‘i tā’au tāmou’anga ‘āpi’i nō tēta’i mata’iti katoa, mē kore e rua mata’iti terēni’anga tūtaki-kore ‘i roto ‘i te au tu’anga- ‘anga’anga industry-based.

Kia kite koe ē, ka rauka teia iā koe, ‘ākara atu ‘i te feesfree.govt.nz

Peapa 'Āpi'i 'akairo tūranga Teitei Rava Atu 'i Nū Tirēni ma te tūtaki-kore

Ka 'ōronga te Scholarship o Nū Tirēni 'i te 'akairo ē te tu'anga moni ma te 'ōronga 'i tēta'i mānomo'ānga ki te au tamariki kite pakari. Mē 'ākaō koe 'iā koe nō te Scholarship Nū Tirēni, ka vāito'ia tā'au tu'anga tūranga tāmou'anga 'āpi'i nā roto 'i te tārērē tātā/mē kore tuatua, mē kore nā roto 'i te tuku'anga atu 'i tēta'i putu'anga 'āpi'i portfolio mē kore rīpōti ō te au 'āpi'i/angā angā tei rave'ia nā roto mai'i te mata'iti. Komakoma atu ki tā'au 'Āpi'i me ka anoano koe 'i te 'akaō atu iā koe ki roto 'i te Scholarship Nū Tirēni.

Tu'anga 'Āpi'i nō te 'Akamātūtū atu 'i te Ara nō te 'āpi'i, terēni'anga ē te kimi ngā'i 'Anga'anga Moni

Ka 'ōronga mai te Vocational Pathways 'i te au mataāra 'ōu kia rauka te NCEA Taka'inga 1, 2 ē te 3, ē te 'akatupu 'i te au mataāra tē kā 'akamātūtū atu ki te 'āpi'i, terēni'anga ē te 'anga'anga moni.

Ē ono ā rātou tu'anga mama'ata ē tāpoki ana:

- Manufacturing ē te Technology
- Construction ē te Infrastructure
- Primary Industries
- Social ē te Community Services (Tu'anga Tauturu 'i te Kātoatoa ē te Matakeinanga)

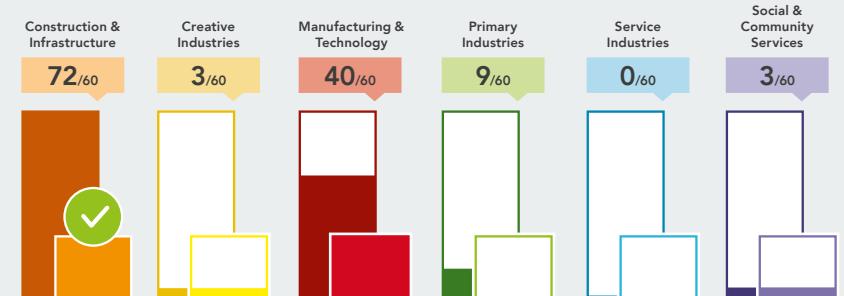
- Service Industries
- Creative Industries.

Ko te Vocational Pathway Award Ka 'akakite mai te reira 'i tō'ou tūranga 'i te 'akaoti'anga koe 'i tēta'i 'āpi'i'anga mataāra 'takakē. Ka 'akaari mai te reira'i te 'akapiri'anga ō tei rauka 'iā koe ki tā'au 'i tāmou me kore au terēni'anga karape tā te au 'ona 'anga'anga ē kimi nei, ē ka rauka mai tā'au māka meitaki nō te au mataāra tātaki ta'i tā'au 'i 'akaoti.

'Akako'uko'u'anga

Kia 'ōronga'ia te māka ō te vocational pathway, ka anoano'ia kia rauka 'iā koe:

- ✓ NCEA tu'anga 'āpi'i Reo Papa'ā – Literacy
- ✓ NCEA ō te 'āpi'i Número
- ✓ NCEA Taka'inga 2
- ✓ Mei tēta'i 60 kai ka 'inangaro'ia 'i roto 'i tēta'i ara, kāpiti katoa mai ki roto ē au kai ē 20 mei roto mai 'i te tu'anga ō te Sector 'i roto 'i te ara

72 ū 72 ū tā'au
au kai kai aere
mai mei roto
mai 'i te Tu'anga
Tūranga 'āpi'i ō te
Sector Related

3 ū 3 ū tā'au
au kai nō roto
mai 'i te Tu'anga
Tūranga 'āpi'i ō te
Sector Related

40 ū 40 ū tā'au
au kai mei roto
mai 'i te Tu'anga
Tūranga 'āpi'i ō te
Sector Related

0 ū tā'au 9 kai ē
no roto mai 'i te
Tu'anga Tūranga
'āpi'i ō te Sector
Related

Kāre 'ā'au Tu'anga
Tūranga 'āpi'i 'i
roto 'i te Ara

3 ū 3 ū tā'au
au kai mei roto
mai 'i te Tu'anga
Tūranga 'āpi'i ō te
Sector Related

Au 'apinga Pu'apinga ei tauturu 'i te 'āpi'i'anga

New Zealand Qualifications Authority

www.nzqa.govt.nz
0800 697 296

Au tuatua nō runga 'i te NCEA e pērā katoa 'i roto:

- tuatua nō runga 'i te au tuāngā 'āpi'i
- 'au apinga tauturu 'i te 'āpi'i'anga 'i roto
'i te au tuāngā 'āpi'i
- 'akapapa'anga ō te au tārērē.

Au tuatua nō runga 'i te 'Akaō'anga ki te
'Āpi'i Tua-toru.

Māraurau ō te Pae 'Āpi'i

www.education.govt.nz
04 463 8000

Au tuatua nō runga 'i te 'Āpi'i'anga 'i Nū Tirēni

Ē te Tūranga 'Ākapapa'anga 'Āpi'i – National Curriculum and the National Curriculum.

Tūtaki-kore

www.feesfree.govt.nz
0800 687 775

'Ākara 'i tō'ou tūranga nō te tāmou 'āpi'i
mē kore te terēni ma te tūtaki-kore.

'Akapāpu'ia ki te au Māpū

www.youthguarantee.net.nz
vocational.pathways@education.govt.nz
04 463 8000

Au Tuatua nō runga 'i tēta'i au Vocational Pathways(Tuāngā 'Āpi'i ka 'aere tika ki te 'Anga'anga Moni).

Tuāngā Kimi'anga 'Anga'anga ō Nū Tirēni

www.careers.govt.nz
0800 222 733

- E 400+ au 'akaariari'anga tū 'anga'anga
- Tiki 'i tēta'i au manako nō runga 'i te au tū 'anga'anga ē te tātā 'i tēta'i CV
- 'Ākarakara, kimikimi atu ē te au 'iki'anga nō te terēni'anga
- Tuatua atu ki tēta'i ta'unga ō te au tū 'anga'anga.

Cook Islands Māori version
Published July 2021

New Zealand Government

Tāniuniu mai ia mātou

Terepōni: **0800 697 296**

Kupenga roro-uira: **www.nzqa.govt.nz**

‘Imēre: **helpdesk@nzqa.govt.nz**

@NZQAofficial

@NZQAofficial